

Oproer in Congo van Gerard Walschap

Mogelijke vragen bij de bronnen

Vragen bij de fragmenten

- Hoe beschrijft Walschap de verhouding tussen Belgen en Congolezen in de fragmenten?
- Wat voor beeld schept Walschap van de kolonialen enerzijds en van de Congolezen anderzijds? Om de discussie op gang te helpen kun je de leerlingen onderstaande citaten opnieuw laten lezen:
 - fragment: 'De pater brengt zijn godsdienst, dat is waar. De koloniaal wil rijk worden, dat is ook waar. Maar de pater doet het niet voor de koloniaal en niet om u te bedriegen. Als het bedrog is bedriegen de blanken in Europa elkander op dezelfde manier. Eigenlijk is elke beschaving een bedrog.'
 - Wat bedoelt Celestin / Walschap hiermee denk je? Denk je dat hij gelijk heeft, of niet?
 - Fragment: Celestin stelt dat de blanke 'verder staat dan de Congolezen' omdat 'de zwarte heeft gefilosofeerd en de blanke geëxperimenteerd.' Moesten de Congolezen ook 'geëxperimenteerd' hebben (wetenschap gevoerd) hadden ze 'al wat wij (de blanken) hier ingevoerd hebben zelf gekocht en betaald, dan hadt gij al de blanken die hier zijn aangeworven in uw dienst en afgedankt als ze u niet bevielen.'
 - De overhand van de Belgen in Congo van de jaren vijftig lijkt zo vooral het gevolg van het gebrek aan initiatief van de Congolezen. Hoe kijk jij daarnaar? Klopt dat, denk je?

Vragen over de totstandkoming en het onthaal van de roman

- Waarom zou Walschap een reisbeurs gekregen hebben om naar Congo te gaan? Hoe zal dit zijn roman beïnvloed hebben? Zou Walschap de prijs ook gewonnen hebben als hij zijn boek anders had laten eindigen? (Theomitus die geen berouw heeft van zijn moord en Johannes die een geslaagde opstand leidt? – wat realiteit werd vanaf 1960) (Gerard Walschap schreef een verhaal waarin de Belgische orde uiteindelijk stand houdt: Theomitus vermoordt, bijna stereotyperend passend binnen het beeld van de wilde zwarte, zuster Imelda, die zijn geheim kent. Maar hij komt tot inkeer en geeft zich over aan het gerecht. Johannes stelt vragen bij de koloniale orde en leidt een opstand, maar die wordt neergeslagen en Johannes erkent de superioriteit van de Belgen.)

- Waarom zou Walschap in het interview zeggen dat hij nog geen plannen had om een boek te schrijven, terwijl uit zijn brieven blijken dat dit wel zo was?
- Waarom zou het koninklijk Belgisch Koloniaal instituut een prijs voor koloniale letteren uitreiken?
- Hoe beïnvloedt zo'n prijs en zo'n boek de publieke opinie?
- Hoe werd *Oproer in Congo* onthaald?

Vragen over Walschaps visie op kolonialisme

- Hoe dacht Walschap over kolonisatie in het algemeen en de kolonisatie van Congo specifiek? Hoe zie je dit terug in zijn roman?
- Haal voorbeelden uit de fragmenten waaruit blijkt dat Walschap vooruitstrevend dacht over kolonialisme in de jaren 1950 en voorbeelden waaruit blijkt dat hij dat hij pro kolonialisme was.
- De uitspraken van Walschap vormen een goede aanleiding om met je leerlingen een debat te voeren over een van de vaak aangehaalde argumenten voor de kolonisatie, namelijk dat de kolonisatie Congo ook goede zaken gebracht heeft, zoals infrastructuur, gezondheidszorg, ... Kun je die twee tegen elkaar afwegen?